

Symbol No.

RE-2041

SEE 2082 (2026)

ऐच्छिक प्रथम वातावरण विज्ञान

समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : ७५

दिइएका निर्देशनका आधारमा आफ्नै शैलीमा सिर्जनात्मक उत्तर दिनुहोस् :

समूह 'क' (Group 'A')

तलका प्रश्नहरूको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(११×१=११)

Answer the following questions in one sentence:

१. पर्वतीय पारिस्थितिक प्रणालीका कुनै दुई जैविक घटकहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Enlist any two biotic components of mountain ecosystem.
२. नेपालमा जैविक विविधताको क्षय हुनुको कुनै एक कारण लेख्नुहोस् ।
Write one cause of loss of biodiversity in Nepal.
३. नेपाल विश्वमा जलस्रोतमा दोस्रो धनी देश भएपनि भौगोलिक हिसाबले जलस्रोत व्यवस्थापनमा किन कठिनाई भएको छ ? कुनै एक कारण उल्लेख गर्नुहोस् ।
Why is water resource management particularly critical in Nepal even though it is considered the second richest country in the world in terms of water resources? Mention any one cause.
४. कस्तो पदार्थमा खियाउने विशेषता पाइन्छन् ?
In which matter is corrosive character found?
५. रेडियोधर्मी प्रदूषणका कुनै दुई असर लेख्नुहोस् ।
Write any two effects of radioactive pollution.
६. स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनालाई प्रभावकारी बनाउन विद्यार्थीको कुनै दुई व्यावहारिक भूमिका उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention any two practicable role of a student for effectiveness of LAPA.
७. स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको दुई चरण लेख्नुहोस् ।
Write any two stages of LAPA.
८. बायोग्याँसको प्रयोगबाट हुने कुनै दुई फाइदा उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention any two advantages of using biogas.
९. रुख काट्दा वायुको गुणस्तरमा पर्ने एउटा असर लेख्नुहोस् ।
Write any one effect of cutting down trees on air quality.
१०. मानव सिर्जित विपद्का कुनै दुई उदाहरण लेख्नुहोस् ।
Write any two examples of human induced disaster.
११. वातावरण संरक्षणका लागि नेपाल सरकारको कुनै एउटा तरिका लेख्नुहोस् ।
Write one approach of the government of Nepal in conservation of environment.

क्रमशः

समूह 'ख' (Group 'B')

तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(८×५=४०)

Give short answer to the following questions:

१२. 'वातावरणमा पर्ने नकारात्मक असरहरूले गर्दा यस ग्रहमा रहेका हरेक जीवित प्राणीहरूको स्वास्थ्य र गुणस्तरीय जीवनका लागि हानिकारक हुन्छन्।' यो भनाइलाई पुष्टि गर्नुहोस् ।

'Negative impacts on environment are detrimental to the health and quality of life of every living creature on the planet.' Justify this statement.

१३. सिमसार पारिस्थितिक प्रणालीको हास र क्षतिका लागि जिम्मेवार कुनै पाँच प्रमुख मानवजन्य कारकलाई सूचीबद्ध गर्नुहोस् ।

Enlist any five major anthropogenic (human caused) factors responsible for degradation and loss of global wetland ecosystem.

वा (or)

वन पारिस्थितिक प्रणालीमा ऊर्जा प्रवाहको वर्णन गर्नुहोस् ।

Describe the energy flow in the forest ecosystem.

१४. नेपालमा जलवायु परिवर्तनको कारण आउने विपदको प्रभाव कम गर्ने परम्परागत ज्ञानको भूमिका व्याख्या गर्नुहोस् ।

Explain the role of indigenous knowledge in reducing the impacts of climate induced disasters in Nepal.

१५. वैकल्पिक ऊर्जालाई परिभाषित गर्नुहोस् । हाम्रो देशमा वैकल्पिक ऊर्जाको कुनै चार महत्त्व लेख्नुहोस् ।

Define alternative energy. Write any four importances of alternative energy in Nepal.

१६. 'दिगो विकासका लागि वातावरणमैत्री कृषि' यस भनाइलाई तर्कसहित पुष्टि गर्नुहोस् ।

'Environment friendly agriculture for sustainable development.' Justify this statement with logic.

१७. दिगो उद्योग विकासका लागि ध्यान दिनुपर्ने पक्षहरूलाई छोटकरीमा वर्णन गर्नुहोस् ।

Describe the aspects to be considered for sustainable development of industry in brief.

१८. वातावरणमैत्री कार्यस्थलका पाँच विशेषता पहिचान गरी व्याख्या गर्नुहोस् ।

Identify five characteristics of eco-friendly work place and describe them.

अथवा (Or)

पेशागत जोखिम न्यूनीकरणका पाँच उपायको पहिचान गरी व्याख्या गर्नुहोस् ।

Identify five measures of reducing occupational hazard and describe them.

क्रमशः

१९. विपद् जोखिम व्यवस्थापनअन्तर्गत गरिने मुख्य पाँच क्रियाकलाप उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention five main activities that should be implemented for disaster risk management.

समूह 'ग' (Group 'C')

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर दिनुहोस् :

(३×८=२४)

Give long answer of the following questions:

२०. नेपाल जैविक विविधतामा धनी भए तापनि विभिन्न मानव गतिविधिहरूबाट पर्ने जोखिमको सामना गरिरहेको छ । जैविक विविधताको संरक्षणमा परम्परागत ज्ञान र सिपलाई कसरी प्रयोग गर्न सकिन्छ ? जसमध्ये कुनै चार तरिका व्याख्या गर्नुहोस् ।

Nepal is rich in biodiversity but faces threats from human activities. How does indigenous knowledge and skills be applied to conserve biodiversity? Explain any four ways.

२१. विद्युतीय उपकरणहरूको प्रयोग तीव्र गतिमा बढेको छ जसले गर्दा विद्युतीय फोहोर बढेको छ । व्यक्तिगत र सामुदायिक स्तरबाट विद्युतीय फोहोरलाई कम गर्न कुनै चार मुख्य तरिका वर्णन गर्नुहोस् ।

The use of electronic devices has increased rapidly resulting in more e-waste. Describe any four ways to reduce e-waste from personal and community level.

अथवा (Or)

उद्योगहरूले रसायन, कडा धातु र घोलकहरू जस्ता विषाक्त फोहोरहरू अनुपयुक्त तरिकाले विसर्जन गर्दा पर्ने कुनै चार असर सूचीबद्ध गर्नुहोस् र व्यवस्थापनका लागि कुनै चार उपाय उल्लेख गर्नुहोस् ।

Industries generate hazardous wastes such as chemicals, heavy metals and solvents. Enlist any four impacts of improper disposal of these wastes and suggest any four practical strategies for management.

२२. वानावरण संरक्षणका लागि काम गरिरहेका कुनै दुई अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूबारे व्याख्या गर्नुहोस् ।

Explain any two international organizations working for conservation of environment.